

**CONSILIUL
UNIUNII EUROPENE**

**Bruxelles, 17 decembrie 2010 (17.01)
(OR. en)**

18115/10

**Dosar interinstituțional:
2010/0384 (NLE)**

PI 154

PROPUNERE

Sursă:	Comisia
Data:	16 decembrie 2010
Subiect:	Propunere de DECIZIE A CONSILIULUI de autorizare a unei cooperări consolidate în domeniul creării unei protecții a brevetelor unitare

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor propunerea din partea Comisiei, transmisă printr-o notă de însoțire din partea dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director, către dl Pierre de BOISSIEU, Secretar General al Consiliului Uniunii Europene.

Anexă: COM(2010) 790 final

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.12.2010
COM(2010) 790 final

2010/0384 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**de autorizare a unei cooperări consolidate în domeniul creării unei protecții a brevetelor
unitare**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. INTRODUCERE

La 1 august 2000, Comisia a adoptat o propunere de regulament al Consiliului privind brevetul comunitar¹. Comisia a propus crearea unui brevet comunitar unitar, care să coexiste cu brevetele naționale acordate de oficiile naționale de brevetare din statele membre și cu brevetele europene acordate, în cadrul Convenției privind eliberarea brevetelor europene (CBE), de către Oficiul European de Brevete (OEB). În condițiile în care CBE reprezenta încă din anii '70 un sistem centralizat funcțional de acordare a brevetelor, s-a considerat că brevetul comunitar urma să fie, de asemenea, acordat de OEB. Utilizatorii sistemului de brevetare aveau libertatea de a alege tipul de protecție a brevetelor cel mai bine adaptat propriilor necesități.

Prin propunerea sa, Comisia urmărea crearea unui brevet comunitar care să fie atractiv pentru utilizatorii sistemului de brevetare din Europa, propunând în special un regim de traducere simplificat și rentabil. Comisia a propus ca, după acordarea unui brevet comunitar de către OEB în una dintre limbile oficiale ale acesteia (engleză, franceză sau germană) și publicarea în limba respectivă împreună cu traducerea cererilor în celelalte două limbi oficiale ale OEB, brevetul comunitar urma să intre în vigoare în întreaga Uniune.

Propunerea a fost discutată pe larg la reuniunile Consiliului, însă nu a obținut unanimitatea necesară. La 26 noiembrie 2001, s-a concluzionat că, având în vedere diferite aspecte ale proiectului de brevet comunitar, „în special dispozițiile referitoare la regimul lingvistic”, „în ciuda tuturor eforturilor, nu s-a putut ajunge la un acord în cadrul acestei reuniuni a Consiliului”². La 20 decembrie 2001, președinția belgiană a propus un compromis în privința regimului lingvistic, dar nu a obținut, nici de această dată, un acord unanim al statelor membre³.

La 3 martie 2003, Consiliul a adoptat o abordare politică comună privind brevetul comunitar. Aceasta prevedea că titularii brevetelor trebuiau să furnizeze traduceri ale cererilor în toate limbile oficiale ale statelor membre⁴. Un astfel de regim s-ar fi dovedit a fi cu mult mai costisitor pentru titularii de brevete decât prima propunere a Comisiei și ar fi ridicat dificultăți practice de producere a unui mare număr de traduceri într-o perioadă de timp limitată. În consecință, acesta a fost respins de către toți utilizatorii sistemului de brevetare, pe motiv că este prea costisitor și prea riscant.

Ulterior, la 28 noiembrie 2003⁵ și 11 martie 2004⁶, Consiliul a concluzionat că problema regimului lingvistic face imposibilă ajungerea la un acord politic cu privire la propunerea de

¹ Propunere de Regulament al Consiliului privind brevetul comunitar, COM(2000) 412, 1.8.2000.

² Comunicat de presă al celei de-a 2389-a reuniuni a Consiliului „Piața internă, protecția consumatorului și turism”, 14400/01, 26.11.2001.

³ Comunicat de presă al celei de-a 2403-a reuniuni a Consiliului „Piața internă, protecția consumatorului și turism”, 15489/01, 20.12.2001.

⁴ Abordare politică comună, pct. 2.3: „În momentul acordării brevetului, solicitantul trebuie să depună o traducere a tuturor cererilor în toate limbile comunitare oficiale, cu excepția cazului în care un stat membru renunță la traducerea în limba sa oficială. Traducerea se depune la OEB, iar costurile sunt suportate de solicitant”, a se vedea Documentul 6874/03 al Consiliului.

⁵ Comunicat de presă al celei de-a 2547-a reuniuni a Consiliului „Competitivitate (Piață internă, industrie și cercetare)”, 15141/03, 26-27.11.2003.

regulament privind brevetul comunitar, în ciuda abordării politice comune anterioare din martie 2003.

Discuțiile în cadrul Consiliului au fost relansate după adoptarea de către Comisie a comunicării intitulate „Îmbunătățirea sistemului de brevetare în Europa” în aprilie 2007⁷. Comunicarea a confirmat angajamentul în direcția creării unui brevet comunitar. De asemenea, documentul propunea examinarea, împreună cu statele membre, a unei noi abordări în materie de traducere în vederea reducerii costurilor, care să faciliteze în același timp diseminarea informațiilor conținute în brevete în toate limbile oficiale ale UE. Comisia a indicat că proiectele curente privind traducerea automată meritau o atenție specială.

Aceste idei au fost analizate împreună cu statele membre pentru prima dată în timpul președinției slovene din 2008⁸. La 23 mai 2008, președinția a prezentat o propunere revizuită de regulament privind brevetul comunitar⁹, elaborată pe baza dispozițiilor inițiale referitoare la un sistem simplificat de traducere care fuseseră propuse de Comisie în 2000, cărora le-au fost aduse câteva modificări. În esență, acestea prevedeau că orice solicitant își putea depune cererea de brevet comunitar în oricare dintre limbile oficiale ale Uniunii. Costurile traducerii cererii în una dintre cele trei limbi de lucru ale OEB urmau să fie rambursate de sistem tuturor solicitanților din state membre a căror limbă oficială nu este una dintre limbile OEB. Un sistem de traducere automată urma să asigure traducerea brevetelor UE și a cererilor în toate limbile oficiale ale Uniunii, în scop informativ și fără efecte juridice. O traducere integrală a brevetului UE era necesară doar în caz de litigiu. Aceste propuneri au fost dezbătute pe larg în cadrul grupului de lucru pentru proprietate intelectuală (brevete) al Consiliului pe parcursul președințiilor succesive din 2008 și 2009.

În decembrie 2009, Consiliul a adoptat concluziile privind „Îmbunătățirea sistemului de brevetare în Europa”¹⁰ și o abordare generală referitoare la propunerea de regulament privind brevetul UE¹¹ (trecere de la brevet „comunitar” la brevet „UE” ca urmare a intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona la 1 decembrie 2009). Cu toate acestea, dispozițiile referitoare la traducerea brevetului UE au rămas în afara domeniului de aplicare a concluziilor Consiliului ca urmare a modificării temeiului juridic pentru crearea brevetului UE în Tratatul de la Lisabona.

În conformitate cu articolul 118 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), brevetul UE, ca titlu european de proprietate intelectuală, poate fi instituit prin procedură legislativă ordinară. Totuși, conform articolului 118 alineatul (2) din TFUE, instituirea regimului lingvistic al acestor titluri presupune o procedură legislativă specială cu unanimitate de voturi în cadrul Consiliului.

Pe această bază, la 30 iunie 2010, Comisia a adoptat o propunere de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere pentru brevetul UE¹². Propunerea a fost însoțită de o evaluare de impact, prin care se analizau diferitele opțiuni de dispoziții referitoare la

⁶ Comunicat de presă al celei de-a 2570-a reuniuni a Consiliului „Competitivitate (Piață internă, industrie și cercetare)”, 6648/04, 11.3.2004.

⁷ Comunicarea Comisiei adresată Parlamentului European și Consiliului, COM(2007) 165 final.

⁸ Documentele 6985/08 și 8928/08 ale Consiliului.

⁹ Documentul 9465/08 al Consiliului.

¹⁰ Documentul 17229/09 al Consiliului.

¹¹ Documentul 16113/09 Add 1 al Consiliului.

¹² Propunere de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere pentru brevetul Uniunii Europene, COM(2010) 350 final, 30.6.2010.

traducere. După o analiză atentă, Comisia a concluzionat că rămân preferabile dispozițiile referitoare la traducere conținute în propunerea revizuită de regulament privind brevetul comunitar din 23 mai 2008¹³. Regimul lingvistic în cauză este simplificat și rentabil. El oferă cele mai însemnate reduceri de cost pentru utilizatori și, în același timp, asigură securitatea juridică. De asemenea, regimul se întemeiază pe buna funcționare a sistemului OEB și permite un maximum de flexibilitate pentru solicitanți.

Propunerea a fost discutată în cadrul grupurilor de lucru ale Consiliului pentru proprietate intelectuală (brevete) din 14 iulie, 28 iulie și 7-8 septembrie 2010. La prima reuniune a grupului de lucru, câteva delegații păreau a avea importante îndoieli față de propunere. Unele delegații au exclus cu fermitate orice compromis. O delegație a prezentat o propunere alternativă¹⁴, insuficient sprijinită de celelalte delegații.

Cu toate acestea, președinția belgiană a depus toate eforturile posibile pentru a obține un acord unanim privind dispozițiile de traducere pentru brevetul UE. La 29 septembrie 2010, în cadrul reuniunii informale a Consiliului Competitivitate s-a întreținut un prim schimb de opinii referitor la propunerea Comisiei, în cursul căruia au fost discutate elementele de compromis propuse de președinție. Deși cea mai mare parte a statelor membre au sprijinit propunerea Comisiei și elementele de compromis, câteva delegații au continuat să se opună cu fermitate. La 6 octombrie 2010, președinția a propus Consiliului spre adoptare un proiect de orientare politică¹⁵ ce includea elemente pentru o soluție de compromis. Soluția de compromis se întemeia pe propunerea Comisiei și lua în considerare elemente ale propunerii alternative.

La 11 octombrie 2010, Consiliul nu a reușit să ajungă la un acord privind dispozițiile de traducere pe baza proiectului de orientare politică. Cu toate acestea, președinția a continuat să caute o soluție acceptabilă pentru toate statele membre. Pe baza dezbatelor bilaterale dintre delegații, președinția a propus, la 8 noiembrie 2010¹⁶, un al doilea set de elemente de compromis. Noi astfel de elemente au fost adăugate la proiectul de orientare politică la 9 noiembrie 2010¹⁷.

Proiectul de orientare politică a fost singurul punct de pe ordinea de zi a reuniunii extraordinare a Consiliului Competitivitate convocate de președinție la 10 noiembrie 2010. În ciuda tuturor eforturilor președinției și concesiilor făcute de unele delegații, mai multe state membre nu au acceptat propunerea finală de compromis și nu a fost întrunită majoritatea.

La reuniunea Consiliului din 11 octombrie 2010, mai multe state membre au precizat că, în cazul în care Consiliul nu reușește să ajungă la un acord înainte de sfârșitul lui 2010, acceptau să analizeze posibilitatea creării unui brevet unitar în cadrul cooperării consolidate. Această intenție a fost confirmată la 9 noiembrie 2010, când cinci delegații au transmis Comisiei o scrisoare în care declarau că, în eventualitatea în care negocierile privind regimul adecvat de traducere a brevetului UE continuau să rămână blocate după reuniunea Consiliului din 10 noiembrie, devenea evident că întreprinderile europene urmau a fi lipsite de dreptul la un brevet UE unitar în viitorul apropiat. Statele membre în cauză au solicitat Comisiei să analizeze fezabilitatea propunerii unei cooperări consolidate în acest domeniu, în cazul în care aceasta primea solicitări de a propune o astfel de cooperare în perioada imediat următoare. La

¹³ Documentul 9465/08 al Consiliului.

¹⁴ Documentul 13031/10 al Consiliului.

¹⁵ Documentul 14377/10 al Consiliului.

¹⁶ Documentul 15395/10 al Consiliului.

¹⁷ Documentul 15395/10 ADD 1 al Consiliului.

reuniunea Consiliului Competitivitate din 25 noiembrie 2010, un număr de state membre și-au exprimat interesul pentru găsirea unei soluții în cadrul cooperării consolidate, în timp ce altele și-au declarat opoziția.

La reuniunea Consiliului Competitivitate din 10 noiembrie 2010, s-a constatat că nu există unanimitate pentru menținerea propunerii de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducerea pentru brevetul UE¹⁸. La reuniunea Consiliului Competitivitate din 10 decembrie 2010 s-a confirmat existența unor dificultăți insurmontabile, o decizie care necesită unanimitatea fiind imposibilă în acel moment și în viitorul apropiat. Prin urmare, obiectivele regulamentelor propuse pentru crearea unei protecții a brevetului unitar în întreaga Uniune Europeană nu pot fi îndeplinite într-o perioadă rezonabilă de timp prin aplicarea dispozițiilor relevante ale tratatelor.

Douăsprezece state membre (Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Lituania, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia, Slovenia, Suedia și Regatul Unit) s-au adresat formal Comisiei, arătând că intenționează să instituie între ele o cooperare consolidată pentru crearea unei protecții a brevetelor unitare și solicitând Comisiei să prezinte Consiliului o propunere în acest sens.

Prezenta propunere reprezintă răspunsul Comisiei la aceste solicitări.

2. TEMEIUL JURIDIC AL COOPERĂRII CONSOLIDATE

Cooperarea consolidată este reglementată prin articolul 20 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și prin articolele 326 – 334 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Prezenta propunere de decizie a Consiliului de autorizare a unei cooperări consolidate în domeniul creării unei protecții a brevetelor unitare se întemeiază pe articolul 329 alineatul (1) din TFUE.

3. MĂSURI DE PUNERE ÎN APLICARE A COOPERĂRII CONSOLIDATE

Propunerea Comisiei de decizie a Consiliului se referă la autorizarea cooperării consolidate în domeniul creării unei protecții a brevetelor unitare. Propunerile de măsuri specifice vizând punerea în aplicare a cooperării consolidate se transmit după autorizarea cooperării consolidate de către Consiliu.

Cu toate acestea, se impune amintirea câtorva elemente cheie ale măsurilor de punere în aplicare preconizate. Deoarece crearea unei protecții a brevetelor unitare nu este posibilă în absența unui acord privind dispozițiile referitoare la traducere, atât dispozițiile de fond aplicabile brevetului unitar [articolul 118 alineatul (1) din TFUE], cât și dispozițiile referitoare la traducere [articolul 118 alineatul (2) din TFUE] trebuie să fie incluse în măsurile de punere în aplicare preconizate.

Astfel, măsurile de punere în aplicare preconizate trebuie să includă următoarele elemente:

¹⁸ Comunicat de presă al reuniunii extraordinare a Consiliului „Competitivitate (Piață internă, industrie, cercetare și spațiu)”, 16041/10, 10.11.2010.

- (1) O propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de creare a unei protecții a brevetelor unitare. Această propunere poate fi întemeiată pe textul acceptat (abordare generală) în Consiliu la 4 decembrie 2009¹⁹, precum și pe anumite elemente ale proiectului de orientare politică propus de președinția belgiană, în special:
- Protecția brevetelor unitare trebuie să fie opțională pentru utilizatorii sistemului de brevetare și trebuie să coexiste cu brevetele naționale și europene. Brevetul unitar trebuie să reprezinte o categorie specifică a brevetului european, să fie acordat de către Oficiul European de Brevete și să numească statele membre care participă în mod unitar la cooperarea consolidată.
 - În consecință, brevetelor unitare și tuturor celorlalte brevete europene li se va aplica o procedură unică, conformă cu CBE. Până la momentul acordării brevetului, solicitanții trebuie să opteze între (i) un brevet european valabil pe teritoriul statele membre participante în care brevetul va avea un caracter unitar, (ii) un brevet european valabil pe teritoriul statelor membre participante în care brevetul are caracter unitar, dar care numește și alte state contractante selectate ale CBE, sau (iii) un brevet european care numește doar statele contractante ale CBE.
 - Brevetul unitar trebuie să aibă un caracter autonom și să ofere protecție egală pe întregul teritoriu al statelor membre participante. Acesta poate fi acordat, transferat, anulat sau poate expira numai pe teritoriile acestora.
- (2) O propunere de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere pentru brevetul unitar. Această propunere ar prelua principalele elemente ale propunerii Comisiei pentru un regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere pentru brevetul UE²⁰, precum și anumite elemente conținute în proiectul de orientare politică propus de președinția belgiană, în special:
- Se preconizează ca specificațiile brevetului unitar să fie publicate de către OEB, în conformitate cu articolul 14 alineatul (6) al CBE. Fără a aduce atingere oricăror eventuale dispoziții tranzitorii considerate necesare, nu sunt obligatorii alte traduceri. Orice cerințe de traducere suplimentare prevăzute de astfel de dispoziții tranzitorii trebuie să fie proporționale, să fie solicitate exclusiv pe bază temporară și să fie lipsite de valoare juridică, asigurând astfel securitatea juridică pentru utilizatorii sistemului de brevetare. În orice caz, dispozițiile tranzitorii s-ar încheia de îndată ce vor fi disponibile traduceri automate de înaltă calitate, după o evaluare obiectivă a calității acestora.
 - Traducerile trebuie să fie lipsite de valoare juridică, asigurând astfel securitatea juridică pentru utilizatorii sistemului de brevetare.
 - În eventualitatea unui litigiu privind un brevet unitar, titularul brevetului va trebui să furnizeze, pe propria cheltuială, o traducere manuală completă a specificațiilor brevetului:

¹⁹ Documentul 16113/09 al Consiliului.

²⁰ COM(2010) 350.

- (a) într-o limbă oficială a statului membru în care a avut loc presupusa contravenție sau în care este domiciliat presupusul contravenient (la alegerea presupusului contravenient) și
 - (b) în limba de procedură a instanței care instrumentează litigiul (la cererea instanței respective).
- Un sistem de compensare a costurilor de traducere a cererilor de brevet, redactat în una dintre limbile oficiale ale Uniunii și într-o limbă oficială a OEB, prezentat la începutul procedurii pentru solicitantii cu sediul în unul dintre statele membre având o limbă oficială diferită de cea a limbilor de lucru ale OEB, care se adaugă documentației curente privind brevetele europene, inclusiv asistență financiară și tehnică pentru pregătirea traducerilor.

4. EVALUAREA CONDIȚIILOR JURIDICE PENTRU COOPERAREA CONSOLIDATĂ

4.1. Decizia de autorizare ca soluție de ultimă instanță și participarea a cel puțin nouă state membre

Articolul 20 alineatul (2) TUE prevede că decizia care autorizează o formă de cooperare consolidată se adoptă de Consiliu în ultimă instanță, atunci când acesta stabilește că obiectivele urmărite prin această cooperare nu pot fi atinse într-un termen rezonabil de Uniune, în ansamblul său, și în condițiile în care cel puțin nouă state membre participă la aceasta.

La reuniunea Consiliului din 10 noiembrie 2010 s-a constatat că nu există unanimitate pentru a da curs propunerii de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere pentru brevetul UE²¹. La reuniunea Consiliului din 10 decembrie 2010 s-a confirmat existența unor dificultăți insurmontabile, o decizie care necesită unanimitatea fiind imposibilă în prezent și în viitorul apropiat.

Întrucât dispozițiile referitoare la traducere sunt necesare pentru crearea unei protecții a brevetelor unitare, s-a stabilit că obiectivele regulamentului privind brevetul UE nu pot fi îndeplinite într-o perioadă rezonabilă de timp prin aplicarea dispozițiilor relevante ale tratatelor. Astfel, s-a concluzionat că nu poate fi găsită o altă soluție de creare a unei protecții a brevetelor unitare pentru Uniune, în ansamblul său, și că se poate apela, în ultimă instanță, la cooperarea consolidată.

Comisia a primit solicitări din partea a douăsprezece state membre, care precizau că intenționează să instituie între ele o cooperare consolidată pentru crearea unei protecții a brevetelor unitare. Statele membre în cauză și-au confirmat solicitările în cadrul reuniunii Consiliului Competitivitate din 10 decembrie 2010.

²¹ Comunicat de presă al reuniunii extraordinare a Consiliului „Competitivitate (Piață internă, industrie, cercetare și spațiu)”, 16041/10, 10.11.2010.

4.2. Domeniul prevăzut de tratat

Articolul 329 alineatul (1) din TFUE stipulează că o formă de cooperare consolidată poate fi stabilită „într-unul din domeniile prevăzute în tratate”. Stabilirea măsurilor pentru crearea de titluri europene de proprietate intelectuală este menționată în mod expres la articolul 118 din TFUE. Crearea unei protecții a brevetelor unitare este un subiect suficient de omogen și de structurat pentru a constitui un domeniu bine definit, în sensul tratatelor, în care poate fi instituită cooperarea consolidată.

Conform articolului 20 alineatul (1) din TUE, cooperarea consolidată poate fi stabilită numai „în cadrul competențelor neexclusive ale Uniunii”. Protecția brevetelor unitare nu este inclusă în lista competențelor exclusive prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din TFUE. Temeiul juridic al legiferării în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală (articolul 118 din TFUE) se află sub incidența capitolului privind apropierea legislațiilor și se referă în mod specific la stabilirea și funcționarea pieței interne, care reprezintă una dintre competențele partajate ale Uniunii (articolul 4 din TFUE). Prin urmare, crearea unei protecții a brevetelor unitare conținând dispoziții referitoare la traducere intră în cadrul competențelor neexclusive ale Uniunii. Considerentul conform căruia numai Uniunea poate stabili o protecție a brevetelor unitare pe teritoriul său nu face din crearea unei astfel de protecții un aspect de competență exclusivă. Orice argument contrar confundă noțiunile de atribuire de competență (care, în acest caz, reprezintă competența de a stabili măsuri de creare a drepturilor de proprietate intelectuală care să asigure o protecție uniformă pe întregul teritoriu al Uniunii) și maniera în care Uniunea își exercită competența.

4.3. Promovarea obiectivelor Uniunii, protejarea intereselor acesteia și consolidarea procesului de integrare

4.3.1. Promovarea obiectivelor Uniunii

Două obiective ale Uniunii prevăzute la articolul 3 alineatul (3) din TUE sunt deosebit de relevante pentru domeniul brevetelor:

- instituirea unei piețe interne și
- promovarea progresului științific și tehnologic.

Instituirea unei piețe interne

Piața internă cuprinde un spațiu fără frontiere interne, în care se asigură îndeosebi libera circulație a mărfurilor [articolul 26 alineatul (2) din TFUE]. În acest scop, Uniunea trebuie să adopte măsuri vizând asigurarea funcționării pieței interne [articolul 26 alineatul (1) DIN TFUE]. O astfel de măsură este crearea „titlurilor europene de proprietate intelectuală”. Articolul 118 alineatul (1) prevede în mod expres că aceste drepturi se creează „în cadrul instituirii sau al funcționării pieței interne”.

Sistemele naționale de brevetare actuale ale statelor membre și sistemul european de brevetare provoacă fragmentarea sistemului european de protecție a brevetelor. Aceasta se întâmplă în principal deoarece brevetele naționale și cele europene asigură doar o protecție teritorială, fără a acoperi întregul ansamblu al pieței interne, în mod unitar, întrucât:

- protecția conferită de un brevet național este limitată la teritoriul statului membru în care a fost acordat brevetul;

- sfera teritorială a unui brevet european depinde de decizia titularului brevetului de a valida brevetul european în unul sau mai multe state membre în care brevetul are efectul unui brevet național (ceea ce implică administrarea de către oficiul național de brevete și aplicarea prin decizie a instanțelor naționale).

Există mai multe indicii conform cărora, în practică, titularii de brevete își protejează invențiile numai în câteva state membre²². Aceștia par să renunțe la a-și proteja brevetele în mai multe țări ale Uniunii ca urmare a costurilor ridicate și a complicațiilor cauzate de costurile de traducere, de cerințele de validare, de taxele oficiale (taxe de publicare și de reînnoire anuală) și de cerințele de reprezentare profesională (a se vedea secțiunea 5.2.2 de mai jos).

Crearea unui brevet unitar pentru un grup de state membre poate conduce la creșterea nivelului de protecție a brevetului, prin crearea unui titlu care conferă o protecție uniformă pe teritoriul tuturor statelor membre participante. Pe teritoriul acestora, utilizatorii sistemului european de brevetare urmează să aibă acces la un brevet care oferă protecția unui brevet unitar și care elimină costurile și complicațiile. Astfel, un brevet unitar va promova obiectivul Uniunii de asigurare a funcționării pieței interne, chiar și în condițiile participării unui număr limitat de state membre.

În statele membre care nu doresc să participe la cooperarea consolidată, cadrul juridic privind brevetele nu va fi afectat. Aceasta înseamnă că inventatorii care doresc să își protejeze brevetele în statele membre neparticipante trebuie să își valideze brevetul european pentru teritoriul statelor respective, suportând cheltuielile de traducere și celelalte costuri aferente. Brevetul european pentru teritoriile statelor membre participante, având în acest caz caracter unitar, poate desemna și state membre selectate neparticipante. Astfel, brevetul poate fi protejat pe întregul teritoriu al Uniunii.

În plus, inventatorii stabiliți în state membre neparticipante vor putea beneficia de protecția uniformă a brevetelor de pe teritoriul statelor membre participante (explicații detaliate în secțiunea 4.6) Prin urmare, obținerea protecției brevetului va fi simplificată în întreaga Uniune, iar costurile acestei protecții vor fi drastic reduse atât pentru inventatorii din statele membre participante, cât și pentru cei din statele membre neparticipante. În consecință, se prevede că, în comparație cu situația din prezent, tot mai mulți inventatori vor încerca să își protejeze brevetele în Uniune²³. Acest aspect se va dovedi benefic pentru funcționarea pieței interne.

Promovarea progresului științific și tehnologic

În general, se recunoaște că accesul facil la protecția brevetelor stimulează cercetarea și dezvoltarea²⁴: disponibilitatea inventatorilor, a IMM-urilor inovatoare și a marilor companii de a investi în cercetare și dezvoltare depinde într-o mare măsură de posibilitatea protejării dreptului exclusiv pentru invențiile realizate, în scopul asigurării unui bun randament al investiției efectuate. Accesul facil la un sistem mai rentabil, simplu și sigur din punct de

²² În medie, un brevet european este validat numai în cinci state membre, a se vedea evaluarea de impact a Comisiei anexată la propunerea Comisiei de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere pentru brevetul UE, SEC(2010) 796, pagina 12, cu trimiteri suplimentare.

²³ A se vedea secțiunea 5.2.1. de mai jos.

²⁴ Guellec / van Pottelsberghe, *The Economics of the European Patent System*, OUP 2007.

vedere juridic este așadar deosebit de important pentru promovarea progresului științific și tehnologic în Uniune.

Sistemul actual fragmentat de brevetare din Europa nu este favorabil creării unor condiții adecvate de stimulare a cercetării și dezvoltării. Sistemul existent de brevetare este perceput de către întreprinderi – în special de IMM-uri – ca fiind excesiv de costisitor și de complex²⁵.

Crearea unui brevet unitar va aduce avantaje considerabile utilizatorilor sistemului de brevetare în ceea ce privește facilitarea accesului, rentabilitatea, simplificarea și creșterea securității juridice. Protejarea brevetului va fi mai ușoară și mai puțin costisitoare nu doar pe teritoriul statelor membre, ci și pe teritoriul întregii Uniuni, astfel cum s-a arătat mai sus. Aceste condiții îmbunătățite vor contribui la stimularea investițiilor în cercetare și dezvoltare și, prin urmare, vor promova progresul științific și tehnologic în întreaga Uniune Europeană. Deoarece și utilizatorii din statele membre neparticipante vor beneficia de protecția brevetelor unitare, sunt așteptate efecte pozitive și în ceea ce privește cercetarea și dezvoltarea în statele respective.

4.3.2. Protejarea intereselor Uniunii și consolidarea procesului de integrare

Protejarea intereselor Uniunii

Ca urmare a fragmentării pieței interne provocate de costurile ridicate ale protejării brevetelor în Uniune, inventatorii din UE nu pot beneficia de toate avantajele pieței unice. Acest lucru devine evident în special atunci când inventatorii încearcă să obțină un nivel optim de protecție pe întregul teritoriu al Uniunii. Situația este inversă în alte economii importante precum Statele Unite, Japonia sau China. De exemplu, un inventator poate considera mai avantajos să își protejeze brevetul în țări cu piețe de consum mari și cu sisteme de protecție unitare, precum Statele Unite. Această situație se răsfrânge negativ asupra competitivității Uniunii, deoarece activitățile inovatoare generează capital uman care tinde să aibă o mobilitate mai mare decât în alte zone. Condițiile actuale de inovare mai puțin avantajoase scad atractivitatea Uniunii în ceea ce privește crearea și inovarea, atât pentru inventatorii europeni, cât și pentru cei ne-europeni. Prin urmare, consolidarea cooperării în cadrul unui grup de state membre în domeniul protecției brevetelor unitare va proteja interesele Uniunii prin faptul că va ameliora competitivitatea și atractivitatea acesteia pentru restul lumii.

Consolidarea procesului de integrare a Uniunii

Comparativ cu situația actuală, cooperarea consolidată în cadrul unui grup de state membre în domeniul protecției brevetelor unitare va conduce la creșterea nivelului de integrare între statele membre participante, dar și între statele membre participante și neparticipante.

În locul a 27 de cadre juridice conținând cerințe diferite de validare și menținere pentru etapa ulterioară acordării, utilizatorii pot opta între un brevet unitar aflat sub incidența unui singur regim juridic și un brevet european sau național aflat sub incidența regimurilor juridice naționale, ceea ce va conduce la o armonizare mai pronunțată în domeniul brevetelor și la consolidarea procesului de integrare în statele membre participante.

²⁵ A se vedea, de exemplu, consultarea din 2006 a Comisiei privind viitorul politicii în domeniul brevetelor în Europa.

Date fiind costurile și complexitatea caracteristice sistemului actual, brevetele europene sunt validate, în medie, în cinci state membre, fapt care conduce, în cadrul Uniunii, la „frontiere” diferite în materie de drepturi asupra brevetelor. În cazul unui brevet unitar, astfel de frontiere interne între statele membre participante vor dispărea. În plus, deoarece costurile totale și complexitatea obținerii protecției brevetelor va fi considerabil redusă pe teritoriul Uniunii, este de așteptat ca mai mulți inventatori să încerce să își protejeze brevetele prin intermediul unui brevet european, inclusiv în statele membre care nu participă la cooperarea consolidată²⁶.

Această situație este și mai probabilă în condițiile în care inventatorii pot fi interesați în protejarea brevetelor în întreaga Uniune, apărându-și astfel invențiile împotriva produselor intrate pe piața internă, provenite din țări terțe, care le încalcă brevetele. În prezent, confiscarea acestor produse la frontierele externe ale Uniunii, în conformitate cu regulamentul privind regimul vamal la frontierele UE, nu este posibilă dacă produsele sunt importate prin state membre în care brevetul nu a fost validat de titularul său. Acest aspect limitează semnificativ protecția împotriva importurilor de produse din țări terțe care încalcă brevetele. Se presupune că, după o reducere semnificativă a costurilor generale, mai mulți titulari de brevete care se confruntă cu această situație vor lua mai multe măsuri de protecție. În consecință, cooperarea consolidată va accelera integrarea în ceea ce privește protecția brevetelor în Uniune.

Astfel, protecția brevetelor unitare va consolida integrarea între statele membre participante prin asigurarea unui nivel înalt de protecție a brevetelor pe teritoriul tuturor statelor membre participante. Prin asigurarea unei protecții uniforme a brevetelor în statele membre participante, brevetul unitar va contribui la crearea unei zone fără lacune în acest domeniu, unde efectele nedorite precum fragmentarea pieței interne și abuzurile contraveniențelor vor putea fi prevenite. În ceea ce privește integrarea între statele membre participante și neparticipante, sunt posibile efecte pozitive în condițiile în care utilizatorii din țările neparticipante vor beneficia, de asemenea, de pe urma brevetului unitar și a accesului la protecția uniformă a brevetelor în statele membre participante. Aceasta va contribui, în plus, la intensificarea activităților economice transfrontaliere dintre statele membre participante și cele neparticipante.

4.4. Conformitatea cu tratatele și cu dreptul Uniunii

În conformitate cu articolul 326 din TFUE, formele de cooperare consolidată trebuie să respecte tratatele și dreptul Uniunii. În ceea ce privește crearea unei protecții a brevetelor unitare, cooperarea consolidată urmează să respecte acquis-ul existent.

Mai întâi, cooperarea ar fi instituită într-un domeniu care intră în sfera competențelor partajate ale Uniunii [articolul 4 alineatul (2) din TFUE – a se vedea secțiunea 4.2 de mai sus].

În al doilea rând, numărul actelor juridice ale Uniunii în sensul articolului 288 din TFUE este limitat în prezent și niciunul dintre acestea nu se referă la crearea unui titlu european de proprietate intelectuală care să asigure o protecție uniformă în întreaga Uniune.

Cu excepția Directivei 98/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 1998 privind protecția juridică a invențiilor biotehnologice²⁷, la nivelul Uniunii nu există nicio apropiere a dreptului material al brevetelor. Directiva menționată prevede în special criterii

²⁶ A se vedea secțiunea 5.2.1. de mai jos.

²⁷ JO L 213, 30.7.1998, p. 13.

armonizate de brevetabilitate și excepțiile de la brevetabilitate în cazul invențiilor biotehnologice. Organul legislativ al Uniunii a adoptat legi privind prelungirea duratei de valabilitate a brevetului în cazul unor obiecte brevetate specifice. Instrumentele relevante sunt Regulamentul (CE) nr. 1610/96 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produsele fitosanitare²⁸ și Regulamentul (CE) nr. 469/2009 privind certificatul suplimentar de protecție pentru medicamente²⁹.

Cooperarea consolidată în domeniul brevetelor nu va conduce la apariția de discriminări. Accesul la brevetul unitar va fi deschis utilizatorilor sistemului de brevetare din întreaga Uniune, indiferent de naționalitatea, reședința sau sediul solicitanților. Pe de altă parte, utilizatorii vor avea în continuare posibilitatea de a obține protecția brevetului în state membre neparticipante prin menționarea statelor membre respective pe lângă menționarea unitară a teritoriilor statelor membre participante.

În continuare, toți utilizatorii vor avea posibilitatea de a-și valida brevetul european pe teritoriile statelor membre participante și neparticipante, în aceleași condiții. Astfel, OEB va acorda un brevet identic pentru aceeași invenție, fără alte proceduri administrative și costuri suplimentare. Utilizatorii urmează să achite la OEB comisioanele corespunzătoare pentru acordarea brevetului și să rețină opțiunea privind teritoriile care urmează a fi acoperite până la acordare, și anume opțiunea între (i) un brevet european valabil pe teritoriul statelor membre participante în care acest brevet va avea caracter unitar, (ii) un brevet european valabil pe teritoriul statelor membre participante în care brevetul va avea caracter unitar, dar care numește și alte state contractante selectate ale CBE, sau (iii) un brevet european care numește doar statele contractante ale CBE.

4.5. Respectarea pieței interne și a coeziunii economice, sociale și teritoriale; lipsa barierelor sau a discriminării în cazul schimburilor comerciale; absența denaturării concurenței

4.5.1. Cooperarea consolidată nu poate aduce atingere pieței interne și nici coeziunii economice, sociale și teritoriale

Articolul 326 din TFUE prevede că formele de cooperare consolidată nu pot aduce atingere pieței interne și nici coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Astfel cum s-a arătat mai sus, crearea unei protecții a brevetelor unitare pentru un grup de state membre va contribui la buna funcționare a pieței interne³⁰. Protecția brevetelor unitare cu efecte uniforme în statele membre participante va reduce deficiențele actuale cauzate de sistemul fragmentat de brevetare din aceste state. Titularii de brevete vor avea în special posibilitatea să prevină accesul pe teritoriul statelor membre participante al mărfurilor și al produselor provenite din țări terțe care încalcă brevetele și să adapteze practicile de producție, de autorizare și comerciale la piețele statelor membre participante.

Funcționarea pieței interne se va ameliora, de asemenea, în ceea ce privește statele membre neparticipante, deoarece, astfel cum s-a arătat mai sus, este posibil ca tot mai mulți inventatori să încerce să își protejeze brevetele pe teritoriul Uniunii.

²⁸ JO L 198, 8.8.1996, p. 30–35.

²⁹ JO L 152, 16.6.2009, p. 1–10.

³⁰ A se vedea secțiunea 4.3.1. de mai sus.

În plus, conform explicației detaliate din secțiunea 4.6 de mai jos, toți titularii de brevete vor beneficia de acces egal la protecția brevetelor unitare, indiferent dacă aceștia provin din state membre participante sau neparticipante. Protecția brevetelor unitare care acoperă teritoriile statelor membre participante va reprezenta un instrument suplimentar, disponibil tuturor titularilor de brevete din Uniune, și nu poate decât să îmbunătățească funcționarea pieței interne. Acest aspect ar trebui să contribuie, de asemenea, la ameliorarea coeziunii economice.

Într-un context general, coeziunea economică, socială și teritorială nu va fi afectată negativ de protecția brevetelor unitare deoarece sediul unui operator economic, în particular, nu va fi hotărâtor pentru accesul la protecția brevetelor unitare (și la simplificările și economiile asociate).

4.5.2. Cooperarea consolidată nu trebuie să constituie un obstacol sau o sursă de discriminare în relațiile comerciale dintre statele membre, și nici să denatureze concurența între acestea

Conform articolului 326 din TFUE, cooperarea consolidată nu trebuie să constituie un obstacol sau o sursă de discriminare în relațiile comerciale dintre statele membre, și nici să denatureze concurența între acestea.

Astfel cum s-a arătat mai sus, crearea unei protecții a brevetelor unitare pe teritoriile unui grup de state membre va contribui la buna funcționare a pieței interne, în special la libera circulație a mărfurilor. Fragmentarea actuală, caracterizată de existența unor „frontiere” între statele membre în materie de drepturi asupra brevetelor (ca urmare a sferei teritoriale limitate a drepturilor existente asupra brevetelor), va dispărea. Cât despre comerțul dintre statele membre participante și cele neparticipante, situația se va îmbunătăți pe măsură ce, în comparație cu situația actuală, tot mai mulți inventatori vor începe să solicite protecție pe teritoriul Uniunii³¹.

În plus (astfel cum se arată în secțiunea 4.6 de mai jos), cooperarea consolidată în domeniul protecției brevetelor unitare nu va constitui un obstacol sau o sursă de discriminare în relațiile comerciale dintre statele membre. Sistemul brevetelor unitare va deveni accesibil pe măsură ce, atunci când vor încerca să își protejeze brevetele în statele membre participante, inventatorii și întreprinderile inovatoare din statele membre neparticipante vor avea acces la protecția brevetelor unitare în aceleași condiții ca omologii lor din statele membre participante. În ceea ce privește protecția brevetelor în statele membre neparticipante, nu vor fi create niciun fel de obstacole sau discriminări în schimburile comerciale, deoarece toți utilizatorii vor trebui să își valideze brevetul european în statele respective sau să obțină brevete naționale, indiferent dacă provin din state membre participante sau neparticipante.

În ceea ce privește cerința conform căreia cooperarea consolidată nu trebuie să denatureze concurența, aceasta nu va fi denaturată nici între statele membre, nici între operatorii economici.

În special, protecția brevetelor unitare creată în cadrul cooperării consolidate nu va influența concurența dintre statele membre pentru atragerea de investiții din partea întreprinderilor inovatoare. Condițiile-cadru aplicabile întreprinderilor inovatoare se vor ameliora în întreaga Uniune datorită economisirii costurilor de brevetare, conform descrierii de mai sus. Întrucât

³¹ A se vedea secțiunile 4.3.2. și 5.2.1.

sediul unui operator economic nu va fi hotărâtor pentru accesul la protecția brevetelor unitare (și la economiile asociate), participarea sau neparticiparea unui stat membru la cooperarea consolidată nu va fi decisivă în luarea unei decizii de investiție favorabilă sau defavorabilă pentru statul membru respectiv.

În ceea ce privește concurența între întreprinderi din statele membre participante și cele neparticipante, crearea unei protecții a brevetelor unitare va îmbunătăți condițiile-cadru pentru întreprinderile inovatoare din întreaga Uniune. Numărul brevetelor valabile pe teritoriul statelor membre participante și neparticipante poate crește pe măsură ce titularii brevetelor încearcă să obțină un brevet unitar pentru statele membre participante, utilizând în același timp economiile rezultate de pe urma aplicării brevetului unitar pentru a obține brevete europene pe teritoriul statelor membre neparticipante. Astfel cum s-a arătat mai sus, acest lucru este posibil îndeosebi în sectoarele economice afectate de importurile din țări terțe de produse care încalcă brevetele europene, deoarece numai protecția neîntreruptă la toate frontierele externe ale Uniunii va permite titularilor brevetelor să utilizeze în mod efectiv regulamentul privind regimul vamal la frontierele UE și să dispună confiscarea unor astfel de produse la frontierele externe.

4.6. Respectarea drepturilor statelor membre neparticipante

Articolul 327 din TFUE prevede că formele de cooperare consolidată trebuie să respecte competențele, drepturile și obligațiile statelor membre neparticipante.

Cooperarea consolidată în domeniul brevetelor va respecta toate drepturile statelor membre neparticipante. Accesul la brevetul unitar va fi deschis utilizatorilor sistemului de brevetare din întreaga Uniune, indiferent de naționalitatea, reședința sau sediul solicitanților. Pe de altă parte, utilizatorii vor avea în continuare posibilitatea de a obține protecția brevetului în state membre neparticipante prin obținerea unui brevet european pe teritoriul statelor membre respective sau, mai puțin probabil, prin obținerea de brevete naționale. Prin urmare, inventatorii și întreprinderile inovatoare din state membre neparticipante la brevetul unitar vor avea acces identic cu cei din statele membre participante.

Astfel, statele membre participante vor crea un sistem de protecție a brevetelor unitare pe întregul teritoriu al statelor care participă la cooperarea consolidată. Așadar, dreptul statelor membre neparticipante de a menține cerințele privind protecția brevetelor pe teritoriul național nu este afectat. Acestea pot, de exemplu, să mențină obligativitatea traducerii brevetelor europene ca precondiție pentru validarea pe teritoriul național.

Trebuie subliniat că un brevet unitar nu trebuie să permită discriminarea între utilizatorii proveniți din state membre participante și neparticipante: atunci când solicită protejarea brevetului (și, astfel, acces pe piață al propriilor produse inovatoare) în statele membre participante, utilizatorii din statele membre neparticipante vor avea acces la sistemul de protecție a brevetului unitar în aceleași condiții ca omologii lor din statele membre participante. În ceea ce privește protecția brevetelor în statele membre neparticipante, toți utilizatorii trebuie să își valideze brevetul european în statele respective sau să obțină brevete naționale.

De asemenea, solicitanții din statele membre neparticipante vor putea să beneficieze de pe urma compensării costurilor de traducere a cererilor depuse într-o limbă națională în una dintre limbile de lucru ale OEB, asemeni solicitanților din statele membre participante. În plus, în caz de litigiu, obligația furnizării unei traduceri manuale integrale va fi utilă și

presupunerilor contravenienți din statele membre participante . În consecință, nu vor exista discriminări între utilizatorii din statele membre participante și cei din cele participante.

În sfârșit, cooperarea consolidată privind protecția brevetelor unitare nu ridică probleme în ceea ce privește epuizarea drepturilor de brevet. Nu vor exista urmări asupra liberei circulații a mărfurilor între statele membre participante și cele participante. Conform jurisprudenței consacrate a Curții de Justiție a Uniunii Europene, epuizarea drepturilor de brevet sau a oricărui alt drept de proprietate intelectuală sau industrială presupune ca articolul protejat să fi fost introdus pe piața Uniunii (sau în interiorul Spațiului Economic European) de către însuși titularul brevetului sau cu acordul acestuia. În ceea ce privește brevetele, Curtea de Justiție a hotărât, în fapt, că dispozițiile tratatului privind libera circulație a mărfurilor, inclusiv dispozițiile articolului 36 din TFUE, trebuie să fie interpretate în sensul în care titularul brevetului care vinde un produs într-un stat membru în care produsul este protejat de un brevet, iar apoi îl comercializează într-un stat membru în care acesta nu este protejat, este împiedicat să se prevaleze de dreptul, conferit prin legislația primului stat membru, de a interzice comercializarea în statul respectiv a articolului importat din alt stat membru³².

4.7. Concluzii privind îndeplinirea condițiilor juridice

Pe baza celor de mai sus, Comisia concluzionează că sunt îndeplinite toate condițiile juridice prevăzute de tratate în ceea ce privește cooperarea consolidată.

5. EVALUAREA IMPACTULUI COOPERĂRII CONSOLIDATE

5.1. Situația actuală

Situația actuală generată de contextul în care brevetele naționale și europene asigură doar o protecție limitată teritorial a brevetelor conduce la „discrepanțe” în interiorul Uniunii, care pot avea câteva dintre următoarele efecte negative:

- se pierd oportunități de afaceri: titularii de brevete tind să restrângă protejarea brevetelor și producția, certificarea și comercializarea propriilor produse doar la anumite piețe naționale; oportunitățile de afaceri de pe alte piețe – fie mai mici sau mai îndepărtate – au mai puține șanse să se materializeze; această situație împiedică realizarea unei piețe interne autentice, ceea ce poate submina coeziunea din interiorul Uniunii;
- întreprinderile inovatoare sunt dezavantajate: părțile terțe care produc și comercializează produse brevetate în state membre în care protecția brevetelor nu este garantată beneficiază de un avantaj concurențial față de titularii de brevete care trebuie să își recupereze investițiile de cercetare și dezvoltare, în special IMM-urile inovatoare care nu și-au protejat brevetele pe întreg teritoriul Uniunii ca urmare a costurilor ridicate ale unei astfel de măsuri;
- valoarea brevetelor scade: titularii de brevete nu se pot aștepta ca regulamentul privind regimul vamal la frontierele UE³³ să împiedice accesul pe piața internă al produselor care

³² Cauza 187/80, Merck & Co. Inc. v. Stephar BV și Petrus Stephanus Exler, [1981] ECR, p. 2063.

³³ Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 al Consiliului privind intervenția autorităților vamale împotriva mărfurilor suspectate de a aduce atingere anumitor drepturi de proprietate intelectuală, precum și măsurile care trebuie aplicate mărfurilor care aduc atingere anumitor drepturi de proprietate intelectuală.

încalcă brevetele și al produselor provenite din țări terțe prin state membre în care nu se aplică protecția brevetelor; astfel de mărfuri și produse trebuie să fie puse în liberă circulație de către autoritățile vamale și circulă, prin urmare, în interiorul pieței comune; în principiu, acestea nu pot intra în state membre în care se aplică protecția brevetelor, dar, în practică, mărfurile și serviciile respective pot circula liber în interiorul Uniunii ca urmare a desființării controalelor la frontieră pe piața internă³⁴.

5.2. Evaluarea impactului

Crearea unui brevet unitar pentru un grup de state membre va aduce avantaje tangibile imediate pentru utilizatorii sistemului de brevetare din Europa. Trebuie subliniate următoarele caracteristici ale protecției brevetelor unitare:

- facilitarea accesului la protecția brevetelor
- reducerea costurilor și simplificarea

5.2.1. Facilitarea accesului la protecția brevetelor

Brevetul unitar aferent zonei corespunzătoare cooperării consolidate va asigura un acces mai facil la protecția brevetelor pentru toți utilizatorii sistemului de brevetare din Europa. Aceasta se aplică atât solicitanților din state membre participante, cât și celor din statele membre neparticipante. Zona de cooperare consolidată va acoperi o piață mult mai extinsă decât orice altă piață a unui stat membru individual, având ca rezultat reducerea costurilor de protecție în funcție de dimensiunea economiei.

Efectul costurilor relative de brevetare asupra cererii de protecție a brevetelor a fost analizat în cadrul unui studiu recent al Comisiei³⁵. Studiul a comparat costurile de brevetare, luând în considerare dimensiunea pieței și numărul de revendicări dintr-un brevet mediu într-un anumit teritoriu și a demonstrat că costurile foarte ridicate din Europa determină reducerea semnificativă a numărului de cereri de brevetare depuse la OEB. Studiul arată, de asemenea, că Acordul de la Londra³⁶ are un impact substanțial asupra reducerii costurilor, dar un brevet european rămâne de câteva ori mai costisitor decât un brevet american.

Prin crearea unui brevet unitar care să acopere o parte semnificativă a Uniunii, costurile de protecție per revendicare și per capita vor scădea. Studiile au arătat că elasticitatea onorariilor este de -0,4³⁷; o creștere a onorariilor cu 10% va conduce la o scădere cu aproximativ 4% a numărului de brevete depuse. Prin reducerea costurilor de protecție a brevetelor per capita, extinderea teritoriului în care este posibilă protejarea brevetului ar trebui să conducă la creșterea cererilor de brevetare, ceea ce ar însemna noi oportunități pentru IMM-uri, în cazul

³⁴ Identificarea mărfurilor care încalcă brevetele devine foarte complicată după ce acestea au început să circule liber în interiorul pieței interne. Titularii brevetelor își pot apăra drepturile numai prin validarea brevetului prin decizie a instanțelor naționale.

³⁵ *Economic Cost-Benefit Analysis of the Community Patent* de Bruno van Pottelsberghe și Jérôme Danguy, a se vedea http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm

³⁶ Acordul de la Londra este un sistem opțional prin care se urmărește reducerea costurilor de brevetare în cadrul CBE. Acesta a fost adoptat în octombrie 2000 la o conferință interguvernamentală a statelor contractante CBE și a intrat în vigoare la 1 mai 2008 în paisprezece state contractante CBE, zece dintre acestea fiind state membre UE.

³⁷ G. de Rassenfosse și B. van Pottelsberghe, *Per un pugno di dollari: A first look at the price elasticity of patents*, Oxford Review of Economic Policy, 23(4), 588-604.

căroră, în prezent, costurile relativ ridicate fac practic imposibilă protecția în afara pieței lor naționale.

5.2.2. *Reducerea costurilor și simplificare*

Protecția brevetelor unitare creată în cadrul cooperării consolidate va avea ca rezultat o importantă reducere a costurilor și o simplificare a sistemului pentru utilizatori ca urmare a administrării centralizate a brevetului unitar și a cerințelor simplificate privind traducerile.

5.2.2.1. Administrarea centralizată a brevetului unitar

Administrarea centralizată a brevetului unitar va aduce beneficii semnificative în ceea ce privește reducerea costurilor și simplificarea. Se vor observa următoarele avantaje:

- Plata centralizată a taxelor anuale de reînnoire (spre deosebire de situația actuală, în care plata taxelor de reînnoire se face la oficiile naționale de brevetare din fiecare stat membru în care titularul dorește să își mențină brevetul în vigoare): din nou, titularii de brevete vor beneficia de reduceri semnificative ale costurilor:
 - în ceea ce privește taxele oficiale, titularii de brevete vor trebui să plătească o singură taxă anuală de reînnoire a brevetului unitar, în loc să plătească taxe anuale de reînnoire în fiecare stat membru în care se dorește menținerea brevetului național sau european;
 - în ceea ce privește costurile de reprezentare, titularii de brevete vor putea fie să plătească taxe anuale de reînnoire pentru brevetul unitar direct la OEB, fie să încredințeze plata unui singur mandatar agreat, în locul efectuării plăților de către mandatarii agreeți în fiecare stat membru în care se dorește menținerea³⁸.
- Înregistrarea centralizată a informațiilor juridice legate de brevet, precum licențe, transferuri, limitări, expirări, renunțări (spre deosebire de cerințele naționale curente privind înregistrarea la oficiile naționale de brevete): aceasta va spori semnificativ securitatea juridică prin asigurarea unui acces facil la informații juridice privind brevetele; o examinare a regimului proprietății și statutului juridic al brevetelor este esențială și permite o gestionare mult mai eficientă a portofoliilor de brevete, în special în contextul negocierilor acordurilor de licență și al standardelor.

5.2.2.2. Cerințe privind traducerea

Lipsa unui brevet unitar are ca rezultat costuri semnificative legate direct și indirect de cerințele actuale privind traducerea. În prezent, pentru a deveni aplicabil, un brevet european trebuie să fie validat în majoritatea statelor contractante CBE. Legislația națională poate prevedea ca titularul brevetului să depună o traducere a brevetului, să achite o taxă de publicare la oficiul național de brevete și să îndeplinească diferite cerințe formale (referitoare, de exemplu, la numărul de exemplare care trebuie depuse, utilizarea formularelor

³⁸ Se reamintește că unele state membre mențin cerințe directe sau indirecte conform cărora titularii de brevete trebuie să utilizeze un mandatar agreat local în relațiile cu oficiile naționale de brevete, a se vedea <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/html/natlaw/en/vi/index.htm> (pentru plata taxelor anuale de reînnoire) și <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/html/natlaw/en/iv/index.htm> (pentru depunerea traducerilor).

standardizate, termene). Aceasta procedură este caracterizată de costuri, birocrație și complexitate semnificative, inclusiv de următoarele:

- Costurile traducerilor tehnice. Textul tehnic al brevetelor trebuie să fie tradus de traducători specializați. În medie, pentru o pagină se încasează 85 EUR, un brevet tipic având un număr de aproximativ 20 de pagini (dar poate atinge 200 de pagini în unele cazuri).
- Onorariile încasate de mandatarii agreați. Mandatarii agreați locali au frecvent rol de intermediari între titularii brevetelor și oficiile naționale de brevete unde urmează a fi depuse traducerile. Aceștia pot intermedia traduceri, pot verifica traducerile efectuate de către traducători externi sau pot verifica îndeplinirea cerințelor oficiale prevăzute de legislația națională. Onorariile pentru astfel de servicii se achită de către titularul brevetelor și pot varia între aproximativ 150 și 600 EUR pentru validarea brevetului, în funcție de statul membru.
- Taxe oficiale încasate de către oficiile naționale de brevete pentru publicarea traducerilor. Taxa de publicare a unui brevet european tipic (20 de pagini) variază între 25 EUR și 400 EUR în anumite state membre.

Costul total al acestor validări poate reprezenta până la 40% din costul total al brevetării în Europa. În mai multe cazuri, validarea unui brevet european într-un singur stat membru poate costa mai mult decât toate taxele plătite către OEB pentru căutarea, examinarea și acordarea unui brevet european.

Un brevet unitar în mai multe state membre poate conduce la economii și la o simplificare semnificative, în beneficiul utilizatorilor sistemului. Pentru statele membre participante, dispozițiile comune simplificate referitoare la traducere vor avea următoarele rezultate:

- (a) cerințele privind traducerea vor fi limitate la cerințele stabilite de CBE, fără a aduce atingere dispozițiilor tranzitorii proporționale care prevăd traduceri suplimentare temporare, fără valoare juridică și în scopuri strict informative;
- (b) nu vor fi obligatorii depunerea unei traduceri la oficiile naționale de brevete și plata taxelor de publicare;
- (c) nu vor fi necesare cheltuieli de reprezentare la nivel național.

În prezent, costurile de validare a unui brevet european tipic în trei, șase, treisprezece state membre, respectiv în întreaga Uniune, ar fi următoarele:

- dacă titularul brevetului dorește să obțină protecție în numai trei state membre – Germania, Franța și Regatul Unit – nu se aplică cerințe de validare și nu există costuri de validare, ca urmare a intrării în vigoare a Acordului de la Londra;
- dacă se dorește obținerea protecției în șase state membre, costurile de validare pot varia între 3 000 EUR și 4 500 EUR, în funcție de statul membru ales și dacă statele membre în cauză aplică Acordul de la Londra;
- costurile de validare depășesc 12 000 EUR atunci când se dorește protecția în treisprezece state membre selectate, iar costurile de validare pe întreg teritoriul Uniunii se vor situa între 22 000 și 26 000 EUR.

Conform dispozițiilor simplificate referitoare la traducere prevăzute în cadrul cooperării consolidate, costurile de traducere se vor ridica la aproximativ 680 EUR per brevet³⁹, fără a aduce atingere cerințelor proporționale suplimentare de traducere în scopuri strict informative care pot fi necesare pe durata unei perioade tranzitorii. Această sumă reprezintă costul mediu actual al traducerii cererilor în cele două limbi de lucru ale OEB, în afara limbii de procedură [articolul 14 alineatul (6) CBE].

Astfel, costurile de validare pentru teritoriul statelor membre participante vor fi identice cu costurile actuale de protecție în statele membre semnatare ale Acordului de la Londra și care au renunțat în întregime la cerințele de traducere (Germania, Franța, Regatul Unit și Luxemburg)⁴⁰.

Costurile suplimentare de validare pot apărea numai în cazurile în care titularul brevetului dorește să își protejeze brevetul în state membre neparticipante. Ca urmare a cooperării consolidate, utilizatorii din Uniune vor beneficia de reduceri semnificative ale costurilor. Indiferent de numărul actual al statelor membre participante, toți solicitanții vor beneficia de reduceri ale costurilor de brevetare ca urmare a simplificării cerințelor de traducere. Bineînțeles, participarea mai multor state membre presupune economii mai mari.

³⁹ 4 pagini ale cererii x 85 EUR/pagină x 2 limbi = 680 EUR.

⁴⁰ Statele contractante având o limbă oficială comună cu una dintre limbile de lucru OEB care sunt semnatare ale Acordului de la Londra trebuie să elimine toate cerințele de traducere [articolul 1 alineatul (1) din acord]. În UE, această cerință se aplică Franței, Germaniei, Luxemburgului și Regatului Unit.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a unei cooperări consolidate în domeniul creării unei protecții a brevetelor unitare

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 329 alineatul (1),

având în vedere solicitările Danemarcei, Estoniei, Finlandei, Franței, Germaniei, Lituaniei, Luxemburgului, Țărilor de Jos, Poloniei, Sloveniei, Suediei și Regatului Unit,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere aprobarea Parlamentului European⁴¹,

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 3 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), Uniunea instituie o piață internă, acționează pentru dezvoltarea durabilă a Europei, întemeiată pe o creștere economică echilibrată, și promovează progresul științific și tehnic. Crearea condițiilor juridice care permit întreprinderilor să își adapteze activitățile de producție și distribuție dincolo de frontierele naționale și care oferă companiilor mai multe opțiuni și oportunități contribuie la atingerea acestui obiectiv. Printre instrumentele juridice aflate la dispoziția întreprinderilor trebuie să se numere un brevet unitar, care să asigure o protecție uniformă în întreaga Uniune.
- (2) În temeiul articolului 118 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și în contextul instituirii și funcționării pieței interne, sunt necesare măsuri care să includă crearea unei protecții a brevetului unitar pe întregul teritoriu al Uniunii și înființarea unor sisteme centralizate de autorizare, coordonare și control la nivelul Uniunii.
- (3) La 5 iulie 2000, Comisia a adoptat o propunere de regulament al Consiliului privind brevetul comunitar în vederea creării unui brevet unitar care să asigure o protecție uniformă în întreaga Uniune. La 30 iunie 2010, Comisia a adoptat o propunere de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere pentru brevetul Uniunii Europene (brevetul UE), care conține dispoziții referitoare la traducere aplicabile brevetului UE.
- (4) La reuniunea Consiliului din 10 noiembrie 2010 s-a constatat că nu există unanimitate pentru menținerea propunerii de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere aplicabile pentru brevetul Uniunii Europene. La 10 decembrie 2010 s-a confirmat existența unor

⁴¹ JO C , , p. .

dificultăți insurmontabile, unanimitatea fiind imposibilă în acel moment și în viitorul apropiat. Deoarece acordul asupra propunerii de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere pentru brevetul UE este necesar pentru încheierea unui acord final privind protecția brevetului unitar în Uniune, s-a stabilit că obiectivul creării unei protecții a brevetului unitar în Uniune nu poate fi îndeplinit într-o perioadă rezonabilă de timp prin aplicarea dispozițiilor relevante ale tratatelor.

- (5) În aceste condiții, douăsprezece state membre, și anume Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Lituania, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia, Slovenia, Suedia și Regatul Unit, s-au adresat formal Comisiei prin scrisorile din 7, 8 și 13 decembrie 2010, arătând că intenționează să instituie între ele o cooperare consolidată pentru crearea unei protecții a brevetelor unitare pe baza propunerilor sprijinite de statele membre în cauză, solicitând Comisiei să prezinte Consiliului o propunere în acest sens. Solicitățile au fost confirmate la reuniunea Consiliului Competitivitate din 10 decembrie 2010. În total, douăsprezece state membre au solicitat cooperarea consolidată.
- (6) Cooperarea consolidată trebuie să asigure cadrul juridic necesar pentru crearea unei protecții a brevetelor unitare în statele membre participante și să ofere întreprinderilor din Uniune posibilitatea de a-și îmbunătăți competitivitatea prin protejarea brevetelor unitare în statele respective, precum și prin contribuirea la progresul științific și tehnologic.
- (7) Cooperarea consolidată trebuie să vizeze crearea unui brevet unitar, care să asigure o protecție uniformă pe teritoriul statelor membre participante și care să fie acordat de Oficiul European de Brevete (OEB) pentru toate statele membre respective. Regimul de traducere, care reprezintă o componentă necesară a brevetului unitar, trebuie să fie simplu, rentabil și corespunzător celui menționat în propunerea de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere pentru brevetul Uniunii Europene⁴², prezentată de Comisie la 30 iunie 2010, și combinat cu elementele de compromis propuse de președinție în noiembrie 2010, care s-au bucurat de un larg sprijin din partea Consiliului. Regimul de traducere ar menține posibilitatea depunerii cererilor de brevet la OEB în oricare dintre limbile Uniunii și ar asigura compensarea costurilor legate de traducerea cererilor depuse în alte limbi decât limba oficială a OEB. Brevetul, având efect unitar, se acordă numai în una din limbile oficiale ale OEB, conform dispozițiilor Convenției privind eliberarea brevetelor europene. Nu vor fi necesare traduceri suplimentare, fără a se aduce atingere dispozițiilor tranzitorii care ar fi proporționale și ar impune traduceri suplimentare pe bază temporară, fără efecte juridice și strict în scopuri informative. În orice caz, dispozițiile tranzitorii s-ar încheia atunci când vor fi disponibile traduceri automate de înaltă calitate, după o evaluare obiectivă a calității acestora. În caz de litigiu, obligațiile de traducere trebuie să se aplice titularului brevetului.
- (8) Sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 20 din TUE și la articolele 326 și 329 din TFUE.
- (9) Domeniul în care se aplică cooperarea consolidată, și anume instituirea măsurilor de creare a unei protecții a brevetelor unitare în întreaga Uniune și înființarea unor sisteme centralizate de autorizare, coordonare și control la nivelul Uniunii, este identificat la articolul 118 din TFUE ca fiind un domeniu reglementat prin tratate.

⁴²

COM(2010) 350.

- (10) La reuniunile Consiliului din 10 noiembrie 2010 și 10 decembrie 2010, s-a stabilit și, respectiv, s-a confirmat că obiectivul creării unei protecții a brevetelor unitare în întreaga Uniune nu poate fi îndeplinit într-o perioadă de timp rezonabilă de către Uniune, în ansamblul său, fiind astfel îndeplinită cerința de la articolul 20 alineatul (2) din TUE, conform căreia cooperarea consolidată poate fi adoptată numai ca soluție de ultimă instanță.
- (11) Obiectivul cooperării consolidate în domeniul creării unei protecții a brevetelor unitare este de a încuraja progresul științific și tehnologic, precum și funcționarea pieței interne. Crearea unei protecții a brevetelor unitare pentru un grup de state membre poate ameliora nivelul de protecție a brevetelor datorită posibilității de a le proteja în mod uniform pe teritoriul statelor membre participante și elimină costurile și complexitatea pe teritoriul respectiv. Astfel, cooperarea consolidată promovează obiectivele Uniunii, îi apără interesele și consolidează procesul de integrare, astfel cum prevede articolul 20 alineatul (1) din TEU.
- (12) Crearea unei protecții a brevetelor unitare nu este inclusă în lista competențelor exclusive ale Uniunii prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din TFUE. Temeiul juridic al creării drepturilor europene de proprietate intelectuală este articolul 118 din TFUE, care face parte din Titlul VII: Norme comune privind concurența, impozitarea și armonizarea legislativă, Capitolul 3: Apropierea legislațiilor, și care se referă în mod specific la instituirea și funcționarea pieței interne, care reprezintă una dintre competențele partajate ale Uniunii în conformitate cu articolul 4 din TFUE. Prin urmare, crearea unei protecții a brevetelor unitare, inclusiv adoptarea unor dispoziții referitoare la traducere, intră în sfera competențelor neexclusive ale Uniunii.
- (13) Cooperarea consolidată în domeniul creării unei protecții a brevetelor unitare respectă tratatele și dreptul Uniunii și nu aduce atingere pieței interne și nici coeziunii economice, sociale și teritoriale. Cooperarea consolidată nu constituie un obstacol sau o discriminare în schimburile comerciale dintre statele membre și nu provoacă o denaturare a concurenței între acestea.
- (14) Cooperarea consolidată în domeniul creării unei protecții a brevetelor unitare respectă competențele, drepturile și obligațiile statelor membre neparticipante. Posibilitatea obținerii protecției brevetelor unitare pe teritoriul statelor membre participante nu aduce atingere disponibilității sau condițiilor de protecție a brevetelor pe teritoriul statelor membre neparticipante. În plus, întreprinderile din state membre neparticipante trebuie să aibă posibilitatea să obțină o protecție a brevetelor unitare pe teritoriul statelor membre participante în aceleași condiții ca întreprinderile din state membre participante. Normele existente ale statelor membre neparticipante care determină condițiile prin care se poate obține protecția brevetelor pe propriul teritoriu rămân neafectate.
- (15) În special, cooperarea consolidată în domeniul creării protecției brevetelor unitare va fi conformă cu legislația Uniunii privind brevetele, deoarece cooperarea consolidată respectă *acquis-ul* existent.
- (16) Sub rezerva respectării condițiilor de participare stabilite prin prezenta decizie, cooperarea consolidată în domeniul creării protecției brevetelor unitare este deschisă, în orice moment, tuturor statelor membre care doresc să respecte actele deja adoptate în acest cadru, în conformitate cu articolul 328 din TFUE,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Lituania, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia, Slovenia, Suedia și Regatul Unit sunt autorizate să instituie între ele o cooperare consolidată în domeniul creării unei protecții unitare a brevetelor, prin aplicarea dispozițiilor relevante din tratate.

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*